

хитектонику лоханочно-чашечной системы. Все-го изучено 300 почек от трупов людей различного возраста и 120 почек от экспериментальных животных (по 40 почек от крыс, кроликов и собак). Установлено, что строение сосудов почек, как и лоханочно-чашечной системы, отличается индивидуальной изменчивостью, особенно у человека. В отличие от животных, у человека множественные почечные сосуды, в частности добавочные и перфорирующие артерии, обнаруживаются чаще. Так, при изучении 300 почек частота обнаружения перфорирующих артерий составила 10,9%, в том числе двухсторонние в одних и тех же субъектах. Внутрпочечная архитектура кровеносных сосудов имеет не столько местное (метаболического плана) значение, сколько для организма в целом при реализации выделительной, гомеостатической, гематопозитической и других функций. Ход артериальных и венозных компонентов интраорганного русла во многом не совпадает, что должно учитываться как при операциях на почке, так и при проведении фундаментальных исследований ангиологического плана, в том числе и при определении морфометрических и тензиометрических параметров почечных сосудов.

УДК 611.7

ВИКОРИСТАННЯ УЛЬТРАСОНОГРАФІЇ У ВІКОВІЙ ПОРІВНЯЛЬНІЙ ОСТЕОЛОГІЇ

Ю.М.Нечитайло, С.Є.Фокіна

Буковинська державна медична академія, м. Чернівці

У сучасних клініках є можливість використовувати комп'ютерну томографію, ядерно-магнітно-резонансне дослідження. У той же час останні методи не завжди показані із-за променевого навантаження, особливо немовлят та дітей. Ультрасонографічне дослідження не має протипоказань для дослідження кісток після народження дитини. Для оцінки особливостей формування точок скостеніння кісток зап'ястка нами проведено дослідження 480 дітей грудного та раннього віку за допомогою ультрасонографії у фронтальній та сагітальній площинах лінійним датчиком 7,5 МГц (глибина проникнення – від 2-х до 20 мм). Вперше описано три стадії скостеніння кісток зап'ястка та утворення кісток з декількох центрів осифікації. В.Г.Штефко (1947) посилається на дві роботи початку минулого століття (Series, 1903; Pryor, 1906), в яких автори вказують на можливість утворення двох центрів осифікації у тригранній та гачкуватій кістках. Отже, ультрасонографічним методом можна визначити прижиттєві особливості формування кісткової тканини на тканинному рівні. Завдяки високій роздільній здатності метод можна рекомендувати для досліджень на межі хрящової та кісткової тканин.

УДК 616-007-06:616.155.194.8

ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ З ПРЕНАТАЛЬНИМ ДЕФІЦИТОМ ЗАЛІЗА

Ю.М.Нечитайло, В.В.Безрук

Буковинська державна медична академія, м. Чернівці

Нами проведено аналіз корелятивних зв'язків між наявністю залізодефіцитної анемії (ЗДА) у матері під час вагітності, чинниками зовнішнього і внутрішнього середовища та показниками фізичного розвитку дітей. Наявність і тяжкість перебігу ЗДА у матері вірогідно асоціюють з масою тіла дитини ($r=-0,29$, $p<0,05$), її зростом ($r=-0,27$, $p<0,05$) та індексом гармонійності розвитку (ІГР) ($r=-0,26$, $p<0,05$) – з віком сила асоціації зменшується. Негативні кореляції також спостерігалися з масою та довжиною тіла дитини при народженні ($r=-0,21$ та $r=-0,29$, $p<0,05$). Виявлено вірогідні корелятивні зв'язки між показниками фізичного розвитку та соціометричними даними. Маса тіла дитини ($r=0,72$, $p<0,05$), зріст ($r=0,75$, $p<0,05$), ІГР ($r=0,75$, $p<0,05$) асоціювали із дотриманням режиму дня та харчування дитини. ІГР ($r=0,32$, $p<0,05$) також має асоціативний зв'язок із регулярними дозованими фізичними навантаженнями дитини. Харчування дітей відіграє провідну роль у фізичному розвитку дитини. Маса тіла ($r=0,34$, $p<0,05$), зріст ($r=0,36$, $p<0,05$) та ІГР дітей ($r=0,35$, $p<0,05$) мають вірогідний зв'язок із вигодовуванням дітей грудним молоком. Зменшення тривалості грудного вигодовування негативно впливає на ці показники. В той же час зріст дітей ($r=0,28$, $p<0,05$), обвід грудної клітки ($r=0,32$, $p<0,05$), індекс маси тіла ($r=0,30$, $p<0,05$) мають вірогідні корелятивні зв'язки з вчасною корекцією вигодовування. Отже, наявність ЗДА у матері впродовж вагітності, нераціональне вигодовування призводять до відставання у фізичному розвитку дітей раннього віку.

УДК 616.149-008.331

ПЕРЕТВОРЕННЯ ІНТРАМУРАЛЬНИХ НЕРВІВ ТОНКОЇ КИШКИ ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ПОРТАЛЬНІЙ ГІПЕРТЕНЗІЇ ТА ЇЇ ХІРУРГІЧНІЙ КОРЕКЦІЇ

М.В.Пархоменко, Н.Ю.Радомська, Т.Т.Хворостяна

Національний медичний університет ім. О.О.Богомольця, м. Київ

Тонка кишка дуже чутлива до порушень гемодинаміки при портальній гіпертензії (ПГ). В експерименті на 40 безпородних собаках змодельовано підпечінкову форму ПГ оригінальними методиками. 14 тваринам через 30 діб накладали мезентеріокавальний анастомоз. Забір матеріалу проводили через 1-3, 7-10, 30, 90, 180 діб резекцією середніх та дистальних ділянок тонкої кишки під внутрішньовенним знеболю-